

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Betänkandet Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101)

(Fi2025/01969)

Försäkringskassan har följande synpunkter.

6 Marknadskontrollmyndigheter

I avsnitt 6.5.1 föreslås Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) vara marknadskontrollmyndighet för bl.a. användning av AI-system som faller in under punkt 6 i bilaga III i AI-förordningen (brottsbekämpning). I avsnitt 6.5.5 föreslås Post- och telestyrelsen vara marknadskontrollmyndighet för användning som faller in under punkt 5 a i bilaga III (väsentliga förmåner och tjänster i form av offentligt stöd).

Av avsnitt 6.5.5 framgår att IMY har framhållit att myndigheten ser stor överlappning mellan förmånsutbetalande offentliga aktörer som kan omfattas av både området i punkt 5 a och de syften som faller in under punkt 6 i bilaga III. Det avser bl.a. statliga aktörer som hanterar frågor om välfärdssystemen och som samtidigt har i uppgift att leta efter fusk och felaktiga utbetalningar som en del av regeringens bekämpande av den organiserade brottsligheten och annan välfärdsbrottslighet. Även Försäkringskassan bedömer att begreppen "brottsbekämpande myndighet" och "brottsbekämpning", så som de definieras i AI-förordningen, kan anses omfatta sådana myndigheter. Försäkringskassan delar därför IMY:s slutsats om att den föreslagna uppdelningen riskerar att leda till överlapp. Sådana överlapp riskerar att föranleda mycket komplexa gränsdragningar.

9.9.6 Sekretess för incidentrapportering

I betänkandet anges att det kan antas att en allvarlig incident enligt AI-förordningen ibland också kan utgöra en sådan incident som ska rapporteras som en personuppgiftsincident. Försäkringskassan instämmer i detta och bedömer även att en incident enligt AI-förordningen kan föranleda en incidentrapportering enligt cybersäkerhetslagen (2025:1506) och, i vissa fall, säkerhetsskyddslagen (2018:585). Försäkringskassan instämmer därför i vad som anges i betänkandet om att det finns anledning att överväga om det behövs en mer samlad reglering kring incidentrapporter.

12.5.2 Övriga förutsättningar för inrättandet av regulatoriska sandlådor för AI

I betänkandet anges att den AI-verkstad som Skatteverket och Försäkringskassan fått i uppdrag av regeringen att utreda närmare förutsättningar för skulle kunna utgöra den säkra infrastruktur som kan krävas för specifika projekt i en sandlåda. Försäkringskassan och Skatteverket har nu lämnat svar på det regeringsuppdraget och regeringen har gett myndigheterna i uppdrag att etablera en AI-verkstad. Under den etableringen väntas det bli tydligare om AI-verkstaden kan utgöra en sådan infrastruktur.

12.8.3 Sekretess till skydd för det allmänna

I betänkandet föreslås att det ska införas en bestämmelse om att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en enskild eller annan myndighet för utveckling, träning, testning och validering av ett AI-system i en regulatorisk sandlåda för AI, om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut. Bestämmelsen föreslås placeras i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, och betecknas 10 kap. 2 b §.

Vad som ska beaktas vid olämplighetsbedömningen berörs kortfattat i betänkandet. Bland annat anges att det ska göras en allsidig prövning av samtliga omständigheter som är relevanta i det enskilda fallet. Vidare anges att motsvarande överväganden som regeringen gjorde på s. 17 i prop. 2022/23:97 i förhållande till bestämmelsen i 10 kap. 2 a § OSL, gör sig gällande även i detta avseende.

Den nu föreslagna bestämmelsen och den i 10 kap. 2 a § OSL avser två mycket olika situationer, där även skälen bakom bestämmelserna skiljer sig åt. Försäkringskassan anser därför att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet behöver förtydligas och utvecklas vilka omständigheter som är relevanta att ta hänsyn till vid olämplighetsbedömningen enligt den nu föreslagna bestämmelsen.

16.11 Konsekvenser för andra myndigheter

I avsnitt 16.8, som avser konsekvenser för företagen, görs bedömningen att utredningens förslag kommer att innebära ökade kostnader och administrativa bördor för företag som utgör operatörer enligt AI-förordningen. Försäkringskassan anser att motsvarande konsekvenser aktualiseras även för myndigheter som utgör operatörer.

1.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Det föreslås att det i 18 kap. 8 e § OSL ska införas en bestämmelse om sekretess för uppgift i en incidentrapport enligt artikel 73 i AI-förordningen. Av den föreslagna bestämmelsen framgår att sekretess ska gälla för uppgifter i en incidentrapport och för uppgifter om åtgärder som en leverantör har vidtagit till följd av incidenten. Skadebedömningen ska göras utifrån den rapporterade leverantörens framtida verksamhet och utifrån om syftet med vidtagen åtgärd motverkas. Försäkringskassan konstaterar att även tillhandahållare, enligt artiklarna 26.5 och 73.5 i AI-förordningen, får lämna in en incidentrapport. Den föreslagna bestämmelsen behöver därför utformas så att det är tydligt att även skada för rapporterade tillhandahållarens framtida verksamhet eller tillhandahållarens syfte med vidtagna åtgärder ska beaktas vid skadebedömningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av rättslig expert Daniel Carlstrand, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Daniel Carlstrand